

COLUMN

Mathieu Custers is jurist en woont sinds 1977 op een boot. Hij is jarenlang actief geweest in het Amsterdams Boten Comité.

5 JONGENS EN EEN OUDE BRUG DOOR MATHIEU CUSTERS

Begin 1977 kocht ik een woonboot met stalen casco in de Brouwersgracht in Amsterdam. Al snel viel ik met mijn neus in de woonboterij. De gemeente had besloten de Bullebak - de beweegbare brug in de Marnixstraat over de Brouwersgracht - te vervangen door een vaste brug. Daarbij hadden ze even over het hoofd gezien dat ruim twintig woonboten in de Brouwersgracht en de Lijnbaansgracht afhankelijk waren van die beweegbare brug om voor onderhoud naar de werf te kunnen. Mijn boot lag vlak bij de Bullebak en ook ik moest door die brug naar scheepswerf Bierendroodspot aan de Zoutkeetsgracht. Boten lager dan 3 meter konden via de Korte Prinsengracht en de Eenhoornsluis naar het IJ en verder. Maar mijn boot en nog negentien andere waren dus hoger. Het was de tijd van **actievoeren** en krakersrellen. Al snel hadden we een groep opgericht: de overleggroep Bullebak. Met de nadruk op overleg, want we zagen niet veel heil in harde acties. Er waren mensen die de Bullebak wilden opensnijden of iets met een dekschuit en afzinken, maar wij eisten telkens weer overleg met de gemeente.

De **solidariteit** in de buurt was groot. Op bijeenkomsten op het stadhuis en in het wijkcentrum kwamen naast de twintig gedupeerden ook veel andere bootbewoners hun steun betuigen. Soms waren er wel zestig, zeventig mensen. Maar de harde kern van ons groepje, de kern die het zes jaar volhield, bestond uit vijf jongens. Cor Goudriaan - nu een bekend woonbootjurist - was een van hen. Hij woonde destijds op de Lijnbaansgracht. Kees Vuik was onze technische man en tekenaar, Jeroen Beets was onze filosoof, die de dingen zo fraai kon verwoorden. Ik (ook jurist) bleef de boel zes jaar lang opstoken en werd daarom 'mister Bullebak' genoemd.

En dan hadden we nog Ton Hegeraad. Ton Hegeraad was een ras-echte **Amsterdammer** die in de havens werkte en een enorme kennis had van de historie van Amsterdam. Hij woonde niet op een boot, maar vond die Bullebakgroep erg inspirerend. Hij verdiepte zich in de geschiedenis van de brug en kwam met een belangrijke ontdekking op de proppen: de **Bullebak** was de enige

nog bestaande handbediende dubbele basculebrug in Amsterdam. En ook nog eens de oudste basculebrug van de stad, namelijk uit 1889. Een handbediende dubbele basculebrug, daar kon de gemeente niet omheen, vonden wij. Ton schreef allerlei historische verenigingen aan om onze strijd voor het behoud van deze brug te ondersteunen: de 'Vereniging tot Behoud van Monumenten van Bedrijf en Techniek', de 'Bond Heemschut', en nog zo wat clubs met klinkende namen.

De gemeente kon niet om de historische feiten heen, maar ook niet om de vraag waar die twintig boten naartoe zouden moeten. Al jaren riep de gemeente dat er **geen extra plekken** waren voor woonboten. Het zou toch wel erg ongeloofwaardig zijn als er opeens twintig nieuwe ligplaatsen gecreëerd konden worden.

Zes jaar hebben we gepleit voor restauratie van de Bullebak, in plaats van vervanging door een vaste brug. Twee stevige rapporten met cijfers en feiten hebben we geproduceerd. Door de Bullebakactie heb ik ervaren dat tijd rekken een van de meest effectieve strategieën is. Want na vier jaar kwamen er nieuwe wethouders en na vijf jaar waren de ambtenaren het dossier meer dan zat. Kortom: de **vermoeidheid** sloeg toe bij de gemeente. We hadden ze murw gepraat. Op dat moment bleken hun cijfers en feiten toch wat minder hard te zijn. Stond in het oorspronkelijke plan dat restauratie of een nieuwe beweegbare brug veel duurder was dan een vaste brug, na zes jaar bleek het omgekeerde: restauratie was juist de goedkoopste optie. Sinds die tijd geloof ik nooit meer klakkeloos wat de gemeente aan feiten en cijfers op tafel legt.

In 1985 werd de Bullebak **gerestaureerd**. Of-ie nog steeds handbediend is, weet ik niet. Destijds moesten er vier mannen komen om de brug te draaien, twee van de havendienst en twee van publieke werken, en dat gemiddeld eens per week.

We zijn inmiddels bijna 30 jaar verder en ik woon niet meer op de Brouwersgracht maar in Utrecht. Ik vraag me af hoe het nu met de Bullebak is. Zou die weer aan restauratie toe zijn? En wat als de gemeente nu weer met een plan komt om de brug te vervangen? Zou Ton Hegeraad dan weer zijn **historische kennis** van stal halen? En zouden er dan weer vijf jongens zes jaar lang ...? Ik hoop het. Maar ik doe niet meer mee.

P.S. De Bullebak was genoemd naar een waterspook dat bij een sluisje in de Brouwersgracht op de loer lag om mensen in het water te trekken.